

Vlaams
Parlement

vergadering **C349**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en
Toerisme

van 29 juni 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de gevolgen van de G7-top voor Vlaanderen – 3969 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de aankondiging van de Spaanse premier om de Catalaanse politieke gevangenen gratie te verlenen – 4021 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de gratieverlening door de Spaanse premier aan negen Catalaanse activisten – 4034 (2020-2021)	5
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de onduidelijke voorwaarden voor internationale reizen in coronatijden – 4042 (2020-2021)	11
VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de organisatie van het WK-voetbal in Qatar, een land zonder holebirechten – 4117 (2020-2021)	14
VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de veroordeling van de Egyptische student Ahmed Samir Santawy – 4123 (2020-2021)	19

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de gevolgen van de G7-top voor Vlaanderen – 3969 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): In juni kwam de jaarlijkse G7-top (Groep van Zeven) weer samen. Ook de Europese Unie nam deel aan de G7 en werd vertegenwoordigd door Charles Michel en Ursula von der Leyen. Er werden onder meer afspraken gemaakt in verband met het klimaat en de wereldwijde verspreiding van vaccins.

Opvallendst echter was de klare taal van de G7 over China. Nederlands hoogleraar internationale betrekkingen Rob de Wijk stelde in dit verband: "De strijd tegen China is begonnen. De afspraken die zijn gemaakt, verharden de situatie." Op de top werd onder meer afgesproken een initiatief op te richten voor infrastructuurprojecten in ontwikkelingslanden. Dat is een belangrijk gegeven, want het is een duidelijke countermaatregel tegen het Chinese 'Belt and Road Initiative', ook wel bekend als de Nieuwe Zijderoute. Er wordt al jaren door verschillende experts en landen voor gewaarschuwd dat dit Chinese initiatief in feite een zogenaamde 'debt trap' of schuldenval is: ontwikkelingslanden gaan een lening aan bij China voor een groot infrastructuurproject, kunnen die achteraf niet terugbetalen en vervolgens claimt China de infrastructuur zelf op. Op deze manier verwerft China invloed, vindt het nieuwe afzetmarkten en garandeert het zijn grondstoffentoevoer vanuit die landen.

Het mag echter niet uit het oog verloren worden dat de pogingen om een machtsblok tegen China te vormen voornamelijk een initiatief van de Verenigde Staten zijn. De meeste Europese landen zijn tamelijk voorzichtig in het veroordelen van China. Ook vrezen Frankrijk en vooral Duitsland dat hun economische belangen geschaad zouden kunnen worden, al dan niet op de korte termijn.

De NAVO beaamde deels deze analyse en sprak over China als een systemische uitdaging voor het bondgenootschap. Het begrip 'systemische uitdaging' werd echter niet gedefinieerd. Voor de NAVO-top van 14 juni stelde premier De Croo dat we niet bang hoeven te zijn om onze eigen prioriteiten te leggen en dat die kunnen verschillen van de Amerikaanse. Op de vraag of China een even groot gevaar als Rusland vormt, wou De Croo niet duidelijk antwoorden. Er zijn volgens hem verschillpunten, al was het maar omdat Rusland in onze achtertuin ligt en China niet, dixit De Croo. De Croo trekt hiermee samen met heel wat andere Europese landen, en tegen de VS in, de kaart van het voorzichtig afwachten wat China betreft.

Staat u volmondig achter de slotverklaring van de G7-top van 11 tot 13 juni? Zo niet, op welke vlakken verschilt u van mening met de wereldleiders?

Welke impact kunnen de gemaakte afspraken hebben op Vlaanderen? Dan heb ik het onder andere over klimaat, vaccinatie, China.

In de nasleep van de G7-top in het Verenigd Koninkrijk werd ook bekend dat de EU en de VS bereid zouden zijn om de strijdbijl te begraven omtrent Airbus-Boeing. Daar zijn al wat conflicten rond geweest. Beide economische machten beschuldigden elkaar er jarenlang van onrechtmatige staatssteun te geven en sloegen terug met tarieven. Er werd een zogenaamde wapenstilstand van vijf jaar overeengekomen waarbij alle tarieven worden opgeschort. Wat zal de impact zijn van deze

wapenstilstand op de Vlaamse economie? Welke sectoren van de Vlaamse economie werden de afgelopen jaren het hardst getroffen door deze tarieven?

Wat is uw mening omtrent de uitspraak dat China een systemische uitdaging vormt voor de NAVO-landen? Ziet u de opkomst van China ook als een systemische uitdaging voor Vlaanderen? Zo ja, op welke vlakken? Zo niet, waarom niet?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Deckmyn, wat uw eerste vraag betreft, lijkt het mij niet wenselijk om de 25 pagina's van de verklaring in detail te doorlopen. Daar zouden we dan een aparte commissie rond moeten organiseren. Maar er zit veel in waar ik bij kan aansluiten, bijvoorbeeld: internationale samenwerking om de pandemie te bestrijden, het futureproof maken van onze economieën, het belang van vrije en eerlijke handel, een groene transitie en ook het verdedigen van waarden zoals democratie en mensenrechten. Grosso modo is dat zeker een verklaring waarbij wij ons kunnen aansluiten.

De verschillende elementen die u in uw tweede en vierde vraag aanhaalt, zal ik in volgorde behandelen, met eerst en vooral klimaat.

De gemaakte afspraken inzake klimaat zouden geen bijkomende impact op Vlaanderen mogen hebben, aangezien die in lijn liggen met de doelstellingen en lopende en geplande initiatieven onder de Europese Green Deal. Ook de afspraken inzake internationale klimaatfinanciering liggen in lijn met de Vlaamse posities. Daarnaast zijn klimaatadaptatie, klimaatweerbaarheid en rampenrisicovermindering thema's waar wij al langer op werken. De extra aandacht vanuit de G7 kan kansen creëren voor Vlaamse projecten om op te schalen of voor Vlaamse partners die hier ervaring opbouwden of technologie voor ontwikkelden om die technologie dan te kunnen exporteren.

Wat vaccinatie betreft, wil men minstens 870 miljoen dosissen delen in de periode van midden juni 2021 tot midden juni 2022, waarvan de helft of meer nog tegen eind 2021. De begunstigden zijn landen met een laag gemiddeld inkomen. Ook dit ligt in lijn met ons standpunt, op voorwaarde dat deze donaties het vaccinatie-ritme in eigen land niet in gevaar brengen.

Wat betreft China, gaat het communiqué van de G7 onder meer in op oneerlijke handelspraktijken en het respect voor de mensenrechten en fundamentele vrijheden. Op beide punten zie ik geen tegenstrijdigheden met de Vlaamse positie. Het zijn ook geen nieuwe standpunten die er worden ingenomen, dus ik verwacht niet onmiddellijk een negatieve impact van het G7-communiqué op de relaties met China.

Wat specifiek China als systemische rivaal betreft, sluit ik me aan bij de analyse van de Europese Commissie en de Europese Dienst voor Extern Optreden (EDEO). China is een systemische rivaal door de alternatieve governance-modellen dat het hanteert. Maar China is tegelijk ook een partner voor samenwerking inzake mondiale uitdagingen en onderhandelingen, en een concurrent op economisch en technologisch vlak. Er is geen straightforward positie, want er zijn verschillende invalshoeken.

Ik kom bij uw derde vraag, over de nasleep van de G7-top in het Verenigd Koninkrijk, de impact van de wapenstilstand op de Vlaamse economie en welke sectoren het hardst getroffen werden door die tarieven de afgelopen jaren. Sinds 2005 loopt er een handelsgeschil bij de WTO waarbij de EU en de VS elkaars subsidies aan respectievelijk vliegtuigbouwers Boeing en Airbus aanklagen, omdat die ingaan tegen de verplichtingen van enkele multilaterale handelsverdragen. Dit leidde tot tegenmaatregelen vanuit zowel de EU als de VS, zowel op aeronautische producten als op producten buiten de sector.

De eerste heffingen waren destijds van toepassing op ongeveer 0,1 procent van onze uitvoer naar de VS, en dit voornamelijk in verwerkende voedingssectoren zoals zuivelproducten, fruitproducten, schaaldierproducten en worst. Over export die via andere EU-landen naar de VS gaat, hebben we geen precieze cijfers.

Gezien het belang van de Amerikaanse afzetmarkt voor de Vlaamse economie is het opheffen van tarieven natuurlijk altijd een goede zaak in het normaliseren van de handelsrelaties. Maar we blijven uiteraard pleiten voor een duurzame oplossing voor dit aanslepende handelsgeschil.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Dank u wel, minister, voor uw antwoord.

Het was inderdaad niet mijn bedoeling om de 25 pagina's tellende conclusies van de top te overlopen samen met u. Ik begrijp wel dat u in grote lijnen de conclusies volgt die gemaakt zijn.

Wat China betreft, was het mij niet onmiddellijk duidelijk. U sluit zich aan bij de uitspraak dat China een systemisch gevaar vormt, maar eigenlijk nuanceert u die tegelijkertijd. Daaruit meen ik te begrijpen dat u het systemische gevaar enigszins relativiseert. Heb ik dat goed begrepen? Ik begrijp natuurlijk dat u wat de economische gevolgen betreft een beetje moet rijden en omzien, maar als er heel duidelijk gesteld wordt dat er een inherent probleem is, dan denk ik dat de verschillende landen – en ook Vlaanderen – zich hier duidelijk over moeten uitspreken. Ik wil de vraag nu niet herhalen in een ja-neecontext, maar misschien kunt u over dat systemisch gegeven nog wat extra verduidelijking geven.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Deckmyn, niets is zwart-wit, zeker niet in de internationale politiek. China is absoluut een systemische uitdaging, al is het maar door het verschil in politiek regime dat daar geldt. Langs de andere kant denk ik dat, als we de wereldwijde uitdagingen, waar we allemaal voor staan, het hoofd moeten bieden, we dan toch op de een of andere manier een modus vivendi met China moeten vinden, want het kan daar een belangrijke partner in zijn. En tegelijkertijd zijn er natuurlijk ook enorme handelsoportunities, en daar moeten we ook naar kijken, maar zonder de essentie van onze eigen waarden op de schop te gooien. In die zin zeg ik dus dat China inderdaad een serieuze systemische uitdaging is, maar dat vertaalt zich niet in een zwart-withouding tegenover China.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de aankondiging van de Spaanse premier om de Catalaanse politieke gevangenen gratie te verlenen – 4021 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de gratieverlening door de Spaanse premier aan negen Catalaanse activisten – 4034 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister-president, op 21 juni verklaarde de Spaanse premier Sánchez dat de Spaanse regering gratie zal verlenen aan de negen opgesloten Catalaanse politici, naar aanleiding van het referendum. De vrijlating van de politieke gevangenen is een belangrijke stap naar de normalisering van de verhoudingen binnen Spanje en was onder andere een expliciete vraag van het Vlaams Parlement in zijn resolutie van 16 oktober 2019. Daarnaast schetste de Spaanse premier ook een roadmap voor de toekomst van Catalonië. In het licht van de beslissing en de speech van de Spaanse premier had ik volgende vragen.

Hoe evalueert u de beslissing van de Spaanse regering?

Bent u van mening dat dit een belangrijke doorbraak is in het conflict tussen de Catalaanse regering en Madrid?

Plant de Vlaamse Regering overleg met de vertegenwoordiger van de Spaanse regering naar aanleiding van deze beslissing en de voorgestelde roadmap?

Welke stappen plant de Vlaamse Regering in de nabije toekomst nog inzake het Catalaanse conflict?

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Dit thema is al wat toegelicht door collega Lambrecht, maar ik ga er toch nog wat aan toevoegen.

Na een aankondiging begin deze maand heeft de Spaanse Premier Pedro Sánchez nu dus beslist om gratie te verlenen aan negen Catalaanse politici en activisten die veroordeeld werden tot gevangenisstraffen naar aanleiding van het Catalaanse onafhankelijkheidsreferendum, ondertussen al vier jaar geleden. Sánchez maakte dit bekend op een bijeenkomst in Barcelona, waar gesproken werd over de relaties tussen Spanje en Catalonië. Iedereen die de beelden gezien heeft, zag dat hij daar werd uitgemaakt.

De timing van Sánchez is ook niet echt willekeurig. Niet alleen kan de Spaanse premier de Catalaanse stemmen van de nationalistische partijen vertegenwoordigd in het nationale parlement goed gebruiken, gezien de positie van zijn minderheidsregering, maar er zijn ook verschillende procedures hangende bij diverse internationale instellingen over de buitenproportionele gevangenisstraffen die het Spaanse hooggerechtshof heeft uitgesproken. Iedereen weet dat ook de procedures die in België werden gevoerd, bijvoorbeeld over de uitlevering van voormalig Catalaans minister-president Puigdemont, telkens in het voordeel van de Catalaanse bannelingen uitkwamen. Er is ook de klacht bij de Mensenrechtencommissie van de Verenigde Naties, alsook de beslissing van de Raad van Europa, waarbij men Madrid vraagt om af te zien van de uitleveringsprocedure tegen de voormalige Catalaanse minister-president Carles Puigdemont. Procedures die buiten Spanje gevoerd worden, zijn dus meestal in het voordeel van de Catalanen. Procedures die gevoerd worden binnen Spanje, zijn meestal in het voordeel van de Spaanse nationale regering.

De gratieverlening van Sánchez gaat dan ook niet op voor de voormalige minister-president Puigdemont. Enkel de negen Catalaanse activisten die zich hebben gemeld bij het Spaanse gerecht, die veroordeeld zijn en hun gevangenisstraf uitzitten, komen in aanmerking voor de gratieverlening. Ik wou nog even onder de aandacht brengen dat we allemaal die zware gevangenisstraf – waarover we meermaals hebben gedebatteerd en resoluties gestemd – unaniem hebben veroordeeld.

We mogen niet vergeten dat die mensen ondertussen bijna vier jaar in de cel hebben gezeten. Zij waren veroordeeld tot gevangenisstraffen van negen tot dertien jaar.

De polarisering in het Spaans-Catalaanse conflict is met deze demarche van Sánchez niet gaan liggen. Langs Catalaanse kant vindt men de gratieverlening vaak 'too little, too late' en ook wel wat opportunistisch, gezien de Spaanse politiek. Dat de Spaanse premier zo lang heeft gewacht met dit gebaar en hier nu mee op de proppen komt wanneer het zijn minderheidsregering goed uitkomt, stuit ook wel tegen de borst. Daarenboven komt gratieverlening neer op de kwijtschelding van de verdere straf, niet van de schuld. De Catalaanse onafhankelijkheidsbeweging wil amnestie, waarbij dus ook de schuld wordt kwijtgescholden. Langs de rechterzijde in Spanje vindt men dan weer dat gratieverlening een te grote toegeving is ten aanzien van de Catalaanse activisten.

In elk geval is duidelijk dat het Catalaanse conflict een politieke oplossing via dialoog nodig heeft, niet via procedures. Naar aanleiding van deze ontwikkelingen, minister-president, heb ik voor u de volgende vragen.

Wat is uw reactie op de gratieverlening aan de negen Catalaanse activisten?

Ziet u de relaties tussen Barcelona en Madrid hierdoor positief evolueren?

Wat is uw reactie op de vraag van de Raad van Europa om af te zien van de uitleveringsprocedure tegen Carles Puigdemont?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Beide vraagstellers vragen naar mijn evaluaties en reacties.

Volgens mij is de gratieverlening voor de negen opgesloten Catalaanse politici een stap in de goede richting. Ik hoorde de woordvoerder van de Baskische Partido Nacionalista Vasco (PNV) in het Spaanse parlement, Aitor Esteban, zeggen: "De gratieverlening lost het Catalaans-Spaanse probleem niet op, maar zonder de gratieverlening geraakt het probleem nooit opgelost." Ik kan me volledig vinden in deze uitspraak.

Beide vraagstellers vroegen of de relaties tussen Barcelona en Madrid hierdoor positief zouden evolueren. Dat denk ik wel. Maar het blijft slechts een aanzet. Er zal echte politieke dialoog nodig zijn om dit complexe politieke vraagstuk op te lossen. De standpunten blijven hoe dan ook ver uit elkaar liggen. De negen politieke gevangenen hebben bij hun vrijlating meteen onderstreept dat ze niets van hun woorden en daden terugnemen.

In Spanje hebben zowel de werkgeversfederaties, de vakbonden als de bisschoppenconferentie deze stap van de Spaanse regering positief onthaald. Enkel de rechtse partijen Partido Popular en Ciudadanos en de extreemrechtse partij Vox zijn faliekant tegen.

Mevrouw Lambrecht, u vroeg of er overleg zou zijn met de vertegenwoordiger van de Spaanse regering. Ik heb er in deze commissievergadering al een paar keer op gewezen: ik probeer al maanden met de Spaanse ambassadeur in Brussel tot een gesprek te komen. Dat is tot op heden niet gelukt. Voor een overleg of een gesprek moet men minstens met twee zijn. We zullen die poging, natuurlijk zonder amechtig te worden, proberen voort te zetten. Maar het is blijkbaar niet eenvoudig.

Mevrouw Lambrecht, u vroeg ook welke stappen we nog zullen zetten inzake het Catalaanse conflict. De Vlaamse Regering is geen partij in dit conflict, en ik zal

daarin dus ook geen stappen ondernemen. Ik hoop wel heel spoedig contact te hebben met de president van de nieuwe Catalaanse regering om uit eerste hand te vernemen hoe zij de jongste ontwikkelingen inschat en wat haar verwachtingen zijn ten aanzien van de verhoopte politieke dialoog met Madrid.

Laat ons hopen dat de intenties van de Spaanse regering om een echte dialoog te voeren met de Catalanen bewaarheid worden en dat deze dialoog ook tot een doorbraak mag leiden die de weg opent voor een eerlijke oplossing voor de Catalaanse kwestie.

Mijnheer Vanlouwe, ik vind het heel goed dat de Raad van Europa heeft gevraagd om af te zien van de uitleveringsprocedure tegen Carles Puigdemont. Maar ik zou natuurlijk nog meer verheugd zijn als de Spaanse justitie aan deze vraag van de Raad van Europa ook gunstig gevolg zou willen geven.

Voor alle duidelijkheid: er is een nieuwe Catalaanse regering aangetreden. Ik tracht zo rap mogelijk ofwel zelf naar Barcelona te gaan ofwel die regeringsleiders naar hier uit te nodigen. Die contacten worden momenteel gelegd.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister-president, het is alleszins hoopvol dat u niet het negatieve ziet en zegt dat het niet genoeg is. Dat kan men altijd doen. Het is inderdaad een heel goede stap in de goede richting, die misschien ooit wel naar een definitieve oplossing zal kunnen leiden.

Wat betreft het contact met de vertegenwoordiger van de Spaanse regering vind ik het ook zeer goed dat u niet opgeeft. Het zal ooit wel eens lukken. De beslissing van de Spaanse regering lost inderdaad niet alles op, maar het is een stap om uit de impasse te geraken in Catalonië. Daar heeft premier Sánchez een mooie zet gedaan, dat mag ook wel gezegd worden.

Nu is het hét moment om de volgende stappen te zetten om tot een vreedzame politieke oplossing voor Catalonië te komen. Aangezien België, maar ook Vlaanderen, zeer veel ervaring heeft in het zoeken naar politieke evenwichten en nieuwe vormen van samenwerking tussen de federale staat en de deelstaten, heb ik nog een opvolgvraag: plant de Vlaamse Regering rond dit thema eventueel kennisuitwisseling met Spaanse en Catalaanse collega's? Ik meen uit uw antwoord al begrepen te hebben dat u daar zeker voor openstaat. Maar ik wil het nog eens expliciet vragen.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, dank u voor uw antwoord. Ik ontken niet dat dit zeker een stap vooruit is, maar de echte opstap naar dialoog moet er natuurlijk nog komen. Ik heb daarnet al gezegd dat we zien dat er een bepaald eigenbelang meespeelt voor premier Sánchez, die op zoek is naar stemmen voor zijn minderheidsregering.

Ik blijf ook positief. Het is een stap vooruit, maar de echte stap moet gebeuren om de dialoog daadwerkelijk op te starten. We mogen ook niet vergeten dat die mensen ondertussen bijna vier jaar in de cel hebben gezeten: vier jaar weg van hun familie omdat ze uitvoering hebben gegeven aan hun politieke overtuiging, niet omdat zij bepaalde misdrijven hebben begaan maar omdat zij uitvoering hebben gegeven aan de idealen, aan het programma waarvoor zij verkozen waren in dat regionale parlement.

Sánchez is ondertussen al bijna drie jaar premier. Dan kan toch wel gezegd worden dat dit maar een minimale stap vooruit is. Er is geen amnestie, er is gratie. Men

ziet vanuit Madrid deze Catalanen, die op geen enkele manier geweld hebben gepleegd maar geweldloos een referendum hebben georganiseerd om de wil van het volk te kennen, nog steeds als criminelen. Ik vind dat toch wel enigszins doorzichtig. Premier Sánchez doet dit enkel omdat zijn minderheidsregering hoopt op die enkele Catalaanse stemmen. Als hij het echt zou menen, zou hij natuurlijk het recht moeten erkennen om via een referendum de wil tot zelfbeschikking te kennen, en dan zou hij daadwerkelijk kiezen voor dialoog. Indien hij daartoe echt de moed had, zou hij kiezen voor amnestie voor alle betrokkenen en hun onvoorwaardelijke vrijlating mogelijk maken.

Ik wil er ten slotte nog op wijzen dat die mensen hun burgerlijke en politieke rechten ook kwijt zijn, dat dit voor hen persoonlijk niet eindigt.

Wanneer u de echte Partido Socialista Obrero Español (PSOE), de echte socialistische fractie, aan het werk ziet, dan wil ik toch even wijzen op het hele debat dat ook in de Raad van Europa werd gevoerd. Daar vindt het Spaanse socialistische parlementslid Sergio Gutiérrez dat de paragraaf waarin werd opgeroepen om de uitlevering van de Catalaanse bannelingen aan Spanje op te schorten, moet worden geschrapt. Dit toont opnieuw aan dat die partij enerzijds zegt gratie te zullen verlenen, maar anderzijds de dialoog toch niet aangaat en tegelijkertijd nog steeds ijvert voor de uitlevering van onder meer Carles Puigdemont aan Spanje. Hij valt helemaal niet onder deze gratie.

Minister-president, ik weet dat u heel wat inspanningen hebt geleverd. Ik vind het absoluut beschamend dat een Spaanse ambassadeur hier, in dit land, weigert in dialoog met u te treden over de Catalaanse kwestie. Ik wil erop wijzen dat wij in dit parlement ambassadeurs hebben gezien en gehoord over regio's waar er een burgeroorlog was. Wij hebben de ambassadeur van Azerbeidzjan gezien en gehoord. Wij hebben vervelende vragen kunnen stellen. Wij hebben de ambassadeur van Armenië gezien en gehoord. Wij hebben hier in het parlement een debat gehad met de Poolse ambassadeur over de mediawet in Polen. Hij was bereid om hierover een open debat te voeren. Wij hebben de ambassadeur van Turkije ontmoet. Wij hebben zelfs de ambassadeur van Hongarije ontmoet. En als ik het goed voorheb, hebt u recent de ambassadeur van Wit-Rusland gesproken of toch minstens gezien. Dan stel ik vast dat de Spaanse ambassadeur niet alleen weigert om naar onze commissie te komen, maar zelfs niet durft of wenst om er met u als minister-president een dialoog over aan te gaan.

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Minister-president, de gratie die werd verleend aan de Catalaanse politici, lijkt op het eerste gezicht een stap in de goede richting, maar eigenlijk is het inderdaad te weinig. Mij lijkt het eerder een chantagemiddel te zijn dan een stap naar een echte oplossing voor het conflict, want de betrokken Catalaanse leiders mogen geen openbare functie meer bekleden, en als ze zich opnieuw zouden inzetten voor de Catalaanse onafhankelijkheid, dan moeten ze hun hele straf uitzitten.

De vraag is natuurlijk hoe dat allemaal zal worden geïnterpreteerd. Zal Spanje daar los mee omgaan of niet? We zagen al dat de Catalaanse minister-president Quim Torra uit zijn ambt werd ontzet vanwege de gele lintjes die werden opgehangen aan verschillende overheidsgebouwen, gele lintjes die symbool stonden voor de gevangengenomen Catalaanse politici. Ik vind dat onaanvaardbaar. Het streven naar onafhankelijkheid is geen misdaad, maar een legitieme en democratische strijd. Hoe kan men schuldig worden bevonden aan iets wat geen misdaad is of zou mogen zijn?

Deze Catalaanse politici zouden dus amnestie moeten krijgen. Ik hoop dan ook, minister-president, dat u de amnestie voor de Catalanen die betrokken waren bij

de onafhankelijkheidsbeweging in 2017 zult bepleiten bij Spanje. Dat geldt trouwens ook voor Puigdemont, die nog steeds in ballingschap leeft. Hij komt zelfs niet voor gratie in aanmerking, want dan zou hij zich eerst moeten laten veroordelen in Spanje, wat toch wel te gek voor woorden is. Zolang dat niet opgelost geraakt, zal het politieke conflict zeker niet verdwijnen. Ik hoop dan ook dat deze Vlaamse Regering zich zal blijven inzetten voor het recht op zelfbeschikking van de Catalanen, maar ook voor de individuele mensenrechten van de Catalaanse leiders, die de voorbije jaren overduidelijk met de voeten werden getreden.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Collega's, dank u voor de bijkomende opmerkingen.

Mevrouw Lambrecht, wij staan altijd open als bevriende regio's of Europese lidstaten of weet ik veel wie ons uitleg vragen over ons systeem. Wij zijn altijd bereid tot kennisuitwisseling en wij doen dat ook vaak, om de voordelen maar ook de nadelen van ons systeem aan te geven. Wij zullen niet zeggen dat dit het model is voor de wereld. Daar heb ik toch mijn bedenkingen bij.

Mijnheer Slagmulder, ik heb absoluut niet laten verstaan dat hiermee de zaak opgelost is. Ik denk alleen dat het vrijlaten van die Catalaanse gevangenen minstens een noodzakelijke stap is om de eigenlijke stappen te zetten, de dialoog op gang te brengen en politieke oplossingen te vinden.

Mijnheer Vanlouwe, u hebt gelijk: ze zijn vrijgelaten, maar ze hebben geen burgerrechten of amnestie gekregen.

Ik denk dat, als die stap niet gezet wordt, er zeker geen sprake is van volgende stappen. Maar de zaak is hier absoluut niet mee van de baan en de Vlaamse Regering zal conform de resoluties die goedgekeurd zijn in het Vlaams Parlement en die ook binnen de Vlaamse Regering op een consensus kunnen rekenen, verder ageren. Laat daar niet het minste misverstand over bestaan. Maar dit was wel noodzakelijk voor de noodzakelijke volgende stappen.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Ik heb antwoorden gekregen. Dank u.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Dank u, minister-president, voor uw toelichting.

U bent net als wij, net als iedereen in deze commissie, absoluut voorstander en u doet al het mogelijke om die dialoog op gang te brengen. We zien enkel dat Spanje eigenlijk totaal niet reageert en ook de Europese instellingen blijven stil. Men heeft het over heel wat thema's in Europa en de wereld, zoals we daarnet hebben gehoord van Vlaams diplomaat Axel Buyse. Men heeft het over heel wat thema's, maar wanneer binnen Europa, onder de kerktoeren, dingen gebeuren, in dezen in Catalonië, zwijgt men. Als die dialoog er niet komt, dan zullen die frustratie, dat verzet, dat ongenoegen alleen maar groter worden.

Of het nu met dialoog of eenzijdig zal zijn, uiteindelijk zal Catalonië vroeg of laat onafhankelijk worden en een lidstaat van de Europese Unie. Wat mij betreft, moet dat ook met Vlaanderen gebeuren.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de onduidelijke voorwaarden voor internationale reizen in coronatijden – 4042 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister-president, we hadden het er daarnet al over tijdens het verslagmoment met de heer Buyse over de Europese raden: het covid-certificaat en de voorwaarden die daar door de verschillende lidstaten aan gekoppeld worden en die echt wel voor onduidelijkheid zorgen. Het vaccineren draait op volle toeren, en het internationaal verkeer neemt toe, alsook de kriebel bij de mensen om te gaan reizen. Ik heb het in mijn vragen niet alleen over het recreatief reizen of het toeristisch reizen, maar ook over het zakenverkeer, dat hier toch wel een aantal hindernissen van ondervindt.

We horen steeds meer berichten van reizigers die geconfronteerd worden met problemen door bijzondere voorwaarden die landen afzonderlijk koppelen aan de vaccinatie. U zult de verhalen ongetwijfeld ook al gehoord hebben. De Verenigde Staten laten bijvoorbeeld geen vaccinatie met AstraZeneca toe. Dat is natuurlijk wel heel vervelend. Ik las onlangs dat mensen het optreden van Bruce Springsteen daardoor moeten missen, maar het gaat ook om mensen die familie willen bezoeken of die voor zaken naar de VS gaan. Het is toch wel bijzonder moeilijk en ook bevreemdend dat dit op deze manier gebeurt.

De Europese Unie zelf keurt AstraZeneca wel goed, samen met Moderna, Pfizer en Johnson & Johnson. Sputnik en twee Chinese vaccins worden momenteel nog beoordeeld. Maar in ieder geval dringt men erop aan dat men dit internationaal aanpakt. Men spreekt van 'vaccindiscriminatie'. Dat is het woord dat in dezen gehanteerd wordt. We moeten ook niet altijd heel ver kijken. In Zwitserland geldt een zes maandenregel: wie niet in de afgelopen zes maanden zijn vaccin kreeg, moet aan een aantal andere voorwaarden voldoen. Het is dus koffiedik kijken.

We zien dat er ook heel wat verschillen zijn binnen de Europese Unie: negatieve test van 48 uur of van 72 uur oud, volledig gevaccineerd of slechts 1 prik, enzovoort. Het is allemaal heel verwarrend en niet bevorderlijk natuurlijk.

Zowel voor toeristen als voor zakenreizen blijkt reizen geen evidentie vanwege de vele verschillende voorwaarden. Een kat vindt er haar jongen niet meer in terug. Kunt u meegeven of ook Flanders Investment & Trade (FIT) vaststelt dat hier vragen over worden gesteld, specifiek door internationale bedrijven? Want ook zij hebben natuurlijk heel wat vragen hieromtrent.

Ziet u de noodzaak om binnen de Europese Unie en internationaal verder te onderhandelen om de voorwaarden meer te stroomlijnen? Zal Vlaanderen daarop aandringen?

Kunt u ook toelichten of er internationaal reeds stappen zijn gezet om de fameuze vaccindiscriminatie, waarbij bepaalde vaccins niet erkend worden, zoals AstraZeneca in de VS, aan te pakken?

In de vorige commissievergadering informeerde ik naar de erkenning van het certificaat door Zwitserland. Er was toen nog geen informatie, maar u kondigde aan dat u dit zou laten opvragen. Hebt u daar ondertussen meer nieuws over ontvangen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: FIT ontvangt regelmatig vragen of opmerkingen over de verschillende regelgevingen voor het betreden van bepaalde landen. De veelheid aan maatregelen, zoals de verschillende soorten bewijs die men aanvaardt, de verschillende quarantaineperiodes die men hanteert en de constante wijzigingen in coronaregelgeving, maken het voor vele bedrijven inderdaad niet eenvoudig. Gelukkig hebben de meeste ondernemers er begrip voor dat bepaalde maatregelen nodig zijn voor de gezondheid van ons allen, en vinden ze de nodige oplossingen.

Enerzijds zijn er vragen over de stand van zaken van de geldende regels, anderzijds inderdaad verzuchtingen dat markten gesloten waren en blijven ... *(het geluid van minister-president Jambon valt weg.)*

... zijn de reacties gemengd. Sommige sectoren en landen hebben vlot de omslag gemaakt naar het virtuele, maar in andere sectoren, waar het tastbare belangrijk is, blijft het moeilijk.

Zien we de noodzaak om verder te stroomlijnen en zullen we daar met Vlaanderen verder op aandringen? Het is absoluut noodzakelijk dat we voor een coherent en duidelijk kader zorgen. Op Europees niveau zijn er op dat vlak al veel inspanningen geleverd. Denk maar aan de creatie van het EU Digitaal COVID-19-certificaat, de herziening van de Raadsaanbeveling over reizen binnen de EU, en de herziening van de Raadsaanbeveling over reizen vanuit derde landen naar de EU.

Het spreekt voor zich dat we nauw moeten blijven opvolgen hoe deze Raadsaanbevelingen worden toegepast in de praktijk. De lidstaten zijn immers niet verplicht om deze aanbevelingen op te volgen, want het zijn aanbevelingen. Indien er bijgestuurd moet worden, zal ik daar uiteraard op aandringen, maar voorlopig lijkt het me vooral belangrijk dat het bestaande kader op een correcte manier wordt toegepast door alle lidstaten.

Wat de vaccindiscriminatie betreft, moet ik zeggen dat de Europese Dienst voor Extern Optreden (EDEO) hier inderdaad al stappen rond gezet heeft. Er loopt een dialoog met de Verenigde Staten over de strenge reisbeperkingen die de VS opleggen aan Europese burgers. Voorlopig heeft dit echter nog geen concrete resultaten opgeleverd.

Heb ik meer informatie ontvangen wat Zwitserland betreft? Het antwoord is 'ja'. Ik zal u die informatie ook geven. De Europese Commissie werkt aan een maatregel die voorziet dat Zwitserse certificaten equivalent zijn aan het EU Digitaal COVID-19-certificaat, en dus aanvaard zullen worden in de EU. Het concrete gevolg zal zijn dat de Europese lidstaten Zwitserse certificaten moeten aanvaarden volgens de regels die gelden voor het digitaal COVID-certificaat. Omgekeerd zal Zwitserland het Europese COVID-certificaat moeten aanvaarden volgens de regels die gelden voor Zwitserse certificaten.

De Commissie kan die maatregel pas nemen als aan twee voorwaarden voldaan is. Ten eerste moet de Commissie zeker zijn dat de Zwitserse certificaten technisch equivalent zijn. Ten tweede moet de Commissie de formele bevestiging hebben dat Zwitserland de certificaten zal aanvaarden die worden uitgegeven door de Europese lidstaten. Momenteel lopen daarover gesprekken tussen de Europese Commissie en Zwitserland. Als alles volgens plan verloopt, zal de maatregel nog in de eerste helft van juli vastgesteld worden. Veel hangt echter af van de informatie die Zwitserland aanlevert, dus deze timing kan nog veranderen.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Dank u, minister-president, voor uw antwoord en ook voor het feit dat u net als ikzelf verder naar die eenvormigheid streeft. De EU heeft heel veel en heel lang gedebatteerd over het COVID-certificaat. Als alle lidstaten daar afzonderlijke voorwaarden aan gaan koppelen, dan dreigt het een beetje een slag in het water te worden. We moeten blijven hameren op het feit dat we daar zoveel mogelijk duidelijkheid in moeten brengen. Ik verwijs naar een debat eind april waar het Vlaams netwerk van ondernemingen (Voka), de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) en ook Brussels Airport aan deelnamen. Zij sloegen toen op tafel om die eenvormigheid te hebben en koesteren ook heel veel hoop voor dat certificaat. Nu bestaat daar wat twijfel over, omdat elke lidstaat daar voorwaarden aan gaat koppelen. Nu, ik denk dat het ook heel belangrijk is dat er niet gediscrimineerd wordt en ik denk dat de voorwaarden daar meestal wel rekening mee houden.

Ik wilde ook nog even verwijzen naar de lijst van risicolanden die in België is samengesteld en recent ook nog uitgebreid werd. Ik weet niet of u er zicht op hebt welke gevolgen dat potentieel kan hebben voor onze internationale ondernemingen in het bijzonder. Ik las vandaag getuigenissen van grote bedrijven die naar aanleiding van de pandemie en het digitaal vergaderen eigenlijk nu al stellen dat ze grotendeels zullen overstappen of zullen blijven vasthouden aan het digitaal vergaderen. Maar dat heeft natuurlijk wel een impact op Brussels Airport, waaraan 65.000 jobs gekoppeld zijn. Hoe gaan we daarmee om? Dat is natuurlijk een moeilijk vraagstuk, want enerzijds heeft dat zijn voordelen, maar anderzijds moeten we ook de bijkomende gevolgen daarvan in de gaten houden.

Ik zou zeggen: laten we de eenvormigheid zo goed mogelijk opvolgen, zodat die zo goed mogelijk kan worden gerealiseerd. We staan voor de zomer, het is bijna 1 juli. We hebben geen tijd te verliezen. Met Vlaanderen moeten we dat signaal zeker geven.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: U hebt nog gevraagd naar de risicolanden. Laat me zeggen dat dat een limitatieve lijst is van donkerrode landen, voornamelijk landen waar nieuwe varianten opduiken of waar die nieuwe varianten zich sterk verspreid hebben. Dan hebben we het inderdaad over Zuid-Afrika, Brazilië, India enzoverder. Ik sta er wel achter dat we ons maximaal indekken tegen de verspreiding van die nieuwe varianten. Het is voor die beperkte lijst van landen dat we die quarantaineplicht niet kunnen ontlopen. In de andere gevallen heb je met het COVID-certificaat en de testen en allerhande heel wat soepele manieren om te reizen, maar voor die andere landen sta ik er honderd procent achter dat we daarvoor een strenger regime hanteren. Ik heb er een aantal genoemd – Zuid-Afrika, Brazilië, India –, maar voor de rest zijn het landen waar Brussels Airport nu niet zo afhankelijk van is. Het zijn toch tamelijk exotische landen die ertussen staan. Maar ik denk dat de economische ramp van een nieuwe variant vele keren groter is dan de consequenties van de maatregelen die we nu nemen.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Ik wil gewoon even verduidelijken dat mijn vraag rond het inreisverbod vanuit die donkerrode landen niet bedoeld was om dat open te stellen en die varianten naar hier te halen, maar om even te polsen naar de impact op het internationaal zakelijk verkeer.

Voor de rest denk ik dat mijn boodschap duidelijk was: ik hoop dat we zo snel mogelijk de eenvormigheid kunnen bereiken, zeker op Europees niveau, maar graag ook internationaal.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de organisatie van het WK-voetbal in Qatar, een land zonder holebirechten – 4117 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Er is op het Europees Kampioenschap (EK) voetbal heel wat te doen geweest omtrent de match Duitsland-Hongarije, waarbij de Union Européenne de Football Association (UEFA) verbood om de Allianz Arena in München te laten oplichten in de regenboogkleuren. Men wilde dit doen als protest tegen de beruchte nieuwe wet in Hongarije.

In elk land protesteerde men eigenlijk om het hardst over het niet toestaan van dit initiatief door de UEFA en het bijgevolg minimaliseren van de rechten van de holebigemeenschap – ik zeg het op die manier, want anders moet ik al die lettertjes lezen, en dat wordt almaar moeilijker.

In de plenaire zitting van het Vlaams Parlement op woensdag 23 juni spraken bijna alle partijen hun veroordeling uit over het beleid in Hongarije en koppelden ze dit aan de gebeurtenissen op het EK. Ze riepen daarbij ook de regeringen in dit land op om hun klauwen te laten zien tegenover een land dat de rechten van – ik probeer het nu wel goed uit te spreken – lgbtqi+’ers beperkt. Ze riepen terzelfdertijd de Vlaamse Regering op om zich te scharen achter de krachtige veroordelingen in hun resolutie. In koor riep men dat wat nu in Hongarije gebeurt, onaanvaardbaar is.

Maar zowel in Vlaanderen als in andere Europese landen en bij hun respectievelijke voetbalbonden is men desalniettemin niet te beroerd om hun nationaal elftal te laten deelnemen aan het Wereldkampioenschap (WK) voetbal, volgend jaar in Qatar. Qatar, een land waar mensenrechten worden geschonden. Op de website van Amnesty International kan men lezen dat onder meer inzake de bouw van de voetbalstadions de arbeiders er in onmenselijke omstandigheden onder het zogenaamde Kafalasysteem werken. Dat systeem zorgt ervoor dat bij onenigheid over loon, huisvesting, arbeidsomstandigheden enzovoort, arbeidsmigranten zelfs helemaal geen rechten hebben.

Daarnaast worden in Qatar ook vrouwen achtergesteld, zo staat ook op de website van Amnesty International te lezen, onder meer door het ontbreken van een wet die huiselijk geweld strafbaar stelt. De vrije meningsuiting is er aan banden gelegd en de pers legt zich zelfcensuur op. Er is ook een nieuwe wet die stelt dat de verspreiding van valse informatie strafbaar is, evenals de online publicatie van informatie die schadelijk is voor de zogenaamde sociale waarden van Qatar.

In Qatar is homoseksualiteit volledig illegaal en staan er straffen op. Men hoeft op internet niet ver te zoeken om te weten dat dit zo is, maar blijkbaar is de reactie van Europese politici en uiteraard ook de Vlaamse hier veel minder fors over, dan hun reacties met betrekking tot Hongarije.

In Qatar worden lgbtqi+-personen geconfronteerd met juridische uitdagingen die andere inwoners niet ervaren. Mannelijke homoseksualiteit is illegaal in Qatar, met een straf tot drie jaar gevangenis en een boete, en de mogelijkheid van de doodstraf voor moslims volgens de sharia. De Qatarese regering erkent het homohuwelijk of burgerlijke partnerschappen niet, en staat ook niet toe dat mensen in Qatar campagne voeren voor lgbtqi+-rechten.

Waar blijven dan de concrete acties ten aanzien van de organisatie van het WK in Qatar? En dan heb ik het niet over een regenboogarmband dragen tijdens een match of een speciaal shirt aantrekken. Dan heb ik het ook niet over lippendienst ten aanzien van homorechten in Qatar, maar voor de rest de ogen sluiten en de nationale elftallen volgend jaar te laten voetballen in een land zonder homorechten. U begrijpt, de kern van mijn vraag is de inconsequentie.

Waar ik in plenaire vergadering alle partijen hoorde stellen dat alle regeringen in dit land hun klauwen moesten laten zien tegenover Hongarije, een land dat de rechten van holebimensen beperkt, hoor ik veel minder forse actiebereidheid ten aanzien van Qatar. De verontwaardiging ten aanzien van homorechten in Hongarije klinkt bijgevolg relatief hol en selectief.

Welke initiatieven hebt u in het verleden reeds genomen ten aanzien van de organisatie van het WK in Qatar volgend jaar? Zijn er hieromtrent recent nog initiatieven genomen?

Zult u, in het kader van de verdediging van de mensen- en holebirechten in Qatar, aandacht geven aan dit thema?

Gaat u desgevallend initiatieven nemen om ervoor te zorgen dat ons nationaal voetbalelftal, uit protest tegen deze zaken, niet zal deelnemen aan het WK voetbal volgend jaar?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Laat mij eerst duidelijk stellen dat ik uw bezorgdheid over het gebrek aan respect voor mensenrechten in Qatar deel. Wat betreft de sociale rechten gaf ik u reeds uitgebreid antwoord tijdens de commissie van 16 maart 2021. Tot hiertoe heb ik geen initiatieven genomen met betrekking tot de organisatie van het WK in Qatar.

Ik vind uiteraard samen met u dat Qatar de rechten van zijn bevolking moet respecteren. Zoals ik ook al aangaf in mijn antwoord op uw vraag tijdens deze commissie van 16 maart, is de geijkte weg om Qatar hiertoe te bewegen enerzijds via de multilaterale weg, en dan meer bepaald de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO), en anderzijds via de Europese Unie. Ik geef mijn diensten dan ook de opdracht om de zaak nauw op te volgen.

Ook blijft Flanders Investment & Trade (FIT) in hun toekomstige activiteiten de Vlaamse bedrijven sensibiliseren voor maatschappelijk verantwoord internationaal ondernemen. Het is nodig dat onze bedrijven aandacht besteden aan de mogelijke impact van hun activiteiten op de mensenrechten van kwetsbare of uitgesloten personen.

Verder zal ik de problematiek aankaarten bij toekomstige diplomatieke gesprekken of in het kader van toekomstige zendingen naar de regio.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, deze vraag is uiteraard een vervolg op wat ik u in maart gevraagd heb. Mijn vraag is uiteraard ingegeven door de selectieve verontwaardiging. Aan de ene kant is men overal zeer bereid om van alles en nog wat te doen, maar als het om Qatar gaat, dan bindt men in. Ik ben al blij dat u hieromtrent een gesprek wilt aangaan met de ambassadeur, maar het is een beetje zoals in mijn initiële vraagstelling: dat is een beetje lippendienst bewijzen. Het is even zeggen van 'foei, dit mag niet', en de ambassadeur zal zeggen dat hij uw reprimande begrepen heeft en het intern zal aankaarten, maar er zal niets veranderen. Mijn vraag was vooral gericht op de actiebereidheid.

Hoever wil men gaan met betrekking tot de organisatie van dit wereldkampioenschap in Qatar? En blijkbaar wil men daar niet ver in gaan, wil men geen klauwen laten zien, zoals men in het geval van Hongarije wel wil doen.

Ik heb ook een bijkomende vraag. Het gaat niet enkel om Qatar, ook Turkije laat zich op dit vlak gelden. Het is altijd hetzelfde. Iedereen is altijd gefocust op Hongarije, maar we zien elders allemaal hetzelfde gebeuren, en dan is de reactie veel minder sterk. In Turkije, in Istanboel, werd enkele dagen geleden een prideparade tegengehouden. Mensen werden aangehouden, journalisten ook. Er werden charges uitgevoerd tegen pridedemonstranten. En ondertussen, collega's, blijven de toetredingsgesprekken met de EU lopen en blijft Turkije daar ook geld voor ontvangen van de EU. Hoe hypocriet is dat wel niet? Minister-president, wilt u de pretoetredingssteun aan Turkije laten stopzetten? Welke acties gaat u hieromtrent ondernemen?

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister-president, collega's, in tegenstelling tot wat vorige week in de plenaire en ook nu weer beweerd wordt door het Vlaams Belang, zijn jullie niet de enigen die zich kritisch uitspreken over dat WK in Qatar. U zit samen met mij in de commissie Sport en u weet dat ik minister Weyts daarover heb bevraagd. Ik heb hem bevraagd over de steun van sportfederaties aan kandidaturen voor grote sportevents die de mensenrechten niet respecteren, zoals bijvoorbeeld Qatar. Wij trekken het open. Wij zijn niet enkel tegen Hongarije, wij zijn tegen iedereen die de mensenrechten niet respecteert, zoals velen onder mijn collega's. Zo is er de regio Klein Polen, waar de Europese Spelen zullen doorgaan, die zich als lgbtq+-vrije zone heeft uitgeroepen. Mijn vraag, vooreerst aan de collega van het Vlaams Belang, is of u ook de Europese Spelen wilt afkeuren in gebieden die homofobe regio's zijn?

Maar we gaan verder. Voor ons is het duidelijk: wie de mensenrechten en dus ook de rechten van lgbtq+-personen niet respecteert, kan eigenlijk geen sponsorgeld krijgen voor grote toernooien. Ik heb één duidelijke vraag voor de minister-president, niet over één land, maar over alle landen. De vraag is om vanuit de Vlaamse sportwereld geen kandidaturen meer te sponsoren voor internationale topsportevents, wanneer men de mensenrechten niet respecteert. Dat is geen vraag voor minister Weyts, want als minister Weyts daar niet op wil antwoorden, richt ik mij tot u, minister-president Jambon, want u bent de CEO van de Vlaamse Regering. Vindt u dat wij geen kandidaturen moeten steunen voor internationale topsportevenementen in landen die de mensenrechten niet respecteren?

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Ik wens mij ook eerst tot collega Deckmyn te richten. U spreekt van selectieve verontwaardiging, maar de enige selectieve verontwaardiging die ik zie, is die van uw partij. Uw partij heeft zich vorige woensdag als enige partij onthouden bij die veroordeling van het Hongaarse misprijzen ten opzichte van de lgbtqi+-gemeenschap, de week voordien had uw partij dat ook al als enige nagelaten naar diezelfde gemeenschap toe, maar dan in eigen land. Dan zegt u dat wij selectief verontwaardigd zijn, maar neen, er is maar één partij selectief verontwaardigd en dat is het Vlaams Belang. Als jullie het kunnen koppelen aan de islam, dan pas is er interesse om het op te nemen voor de lgbtqi+-gemeenschap. Dat is gewoon fake. En dan is het enorm laakbaar om anderen te gaan verwijten dat ze selectief verontwaardigd zijn. Het is heel duidelijk gebleken in alle replieken van alle partijen dat wij geweld tegen die gemeenschap in alle landen veroordelen, niet enkel wanneer het ons uitkomt, zoals u doet. Ondertussen nog beweren dat wij selectief verontwaardigd zijn, is helemaal niet juist, als je dan ook nog eens uw voorzitter onderstreept wanneer hij zegt dat de Hongaarse waarden ook jullie

waarden zijn. Ik denk dat dat meer dan genoeg zegt over uw zogenaamde strijd voor de lgbtqi+-gemeenschap. Ik vind dat bijzonder laakbaar.

Desalniettemin, in Qatar is niet alles oké, en dat is nog zeer zacht uitgedrukt. Daar heerst een zeer problematische situatie, zowel voor die gemeenschap als op het vlak van mensenrechten en sociale rechten. Ik sluit mij dus aan bij de vraag om meer te doen dan wat tot nu toe werd opgesomd. Diplomatieke gesprekken aanknopen, minister-president, is zeer goed, maar ik hoop toch dat we vanuit de Vlaamse Regering ook symbolische standpunten kunnen innemen, symbolische acties kunnen ondernemen, geen officiële afvaardiging sturen naar Qatar, want dat zou misplaatst zijn, lijkt me. Ik vraag me af of we op dat vlak geen extra inspanningen kunnen leveren. Ik vind het zeer goed dat FIT bedrijven wijst op maatschappelijk verantwoord ondernemen. Ik hoop dat het zeker voor werken die gerelateerd zijn aan het WK en de Vlaamse bedrijven die daarbij betrokken zijn, extra wordt opgevolgd. Dat is een extra aandachtspunt. Maar het lijkt mij ook mogelijk om buiten die diplomatieke acties nog bijkomende initiatieven te nemen.

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Minister-president, bedankt voor uw antwoord.

We hebben dit debat inderdaad al eens gehad in maart. Ik denk dat collega Deckmyn terecht de dubbele houding aanklaagt wat betreft de reacties op de gebeurtenissen in Hongarije en de grove schendingen in Qatar. Als je het terechte protest tegen de reactie van de UEFA op de situatie in Hongarije consequent zou doortrekken, dan zou je, zeker gelet op de feiten in Qatar, een exponentiële reactie moeten verwachten ten aanzien van de FIFA. Dat is geenszins een minimalisering van de discussie in Hongarije, maar wel een ongezien bagatelliseren van de situatie in Qatar.

Als ik de reacties hier wat hoor, denk ik dat er geen politiek zou mogen spelen bij de verdediging van holebirechten en dat er geen dubbele standaarden mogen worden gehanteerd. Of die discriminatie nu de uitwassen zijn van een streng islamitisch regime of anderzijds van een rechtspopulistisch regime, zou niet de basis mogen zijn van verontwaardiging uit de een of andere hoek. Ik denk dat het belangrijk is om beide situaties krachtig te veroordelen.

Nu, de verantwoordelijkheid hier ligt bij de UEFA en de FIFA. Ik vind dat de internationale sportorganisaties bij het uitschrijven van calls voor wedstrijden, de oproep tot kandidaatstelling, duidelijke normen voorop moeten stellen waaraan de kandidaten moeten beantwoorden. Daar zou dan een controle op moeten zijn.

Minister-president, zoals u hebt gezegd, heeft Vlaanderen inderdaad weinig instrumenten, zeker diplomatiek ten aanzien van Qatar, om hierop te wegen. Een boycot lijkt hier niet het juiste antwoord, zoals Amnesty International ook al heeft bevestigd. Ik verwijs naar een eerdere vraag over deze problematiek, over onze vertegenwoordiging in Genève, die mogelijk een rol kan spelen. Blijft u dit dossier naar de toekomst toe ook opvolgen via onze diplomatieke vertegenwoordiging bij de IAO?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Collega's, dank u wel.

Mijnheer Deckmyn, wat Turkije betreft: meestal geef ik hetzelfde antwoord op dezelfde vraag. U moet eens nagaan hoe dikwijls ik al in alle toonaarden heb opgeroepen om de onderhandelingen met Turkije voor toetreding tot de EU stop te zetten. Stopzetten wil ook zeggen dat er geen middelen meer naar Turkije moeten gaan om de gesprekken te faciliteren. Maar goed, daarover zit ik niet mee aan

tafel; het is de federale overheid die op Europees niveau moet wegen. Nu, de gesprekken lopen niet echt op dit moment. De gesprekken zijn opgeschort, maar de middelen die ermee gepaard gaan, blijven wel lopen. Ik kan dat hier nog honderd keer herhalen. Ik ben ook de mening toegedaan dat we dat beter zouden stopzetten, want ik denk niet dat dit Turkije ooit in aanmerking gaat komen om aan de Europese voorwaarden te voldoen. Dat voor alle duidelijkheid.

Mijnheer Deckmyn, ik wil ook dit zeggen. Ik vind dat er nog altijd een verschil is tussen landen waarmee je in een verdrag zit, waarmee je een soort van confederatie vormt – de Europese Unie – en waarmee we dus dezelfde waarden zouden moeten delen, en landen die daarbuiten liggen. Natuurlijk, mensenrechten moeten overal gerespecteerd worden, maar met de EU-lidstaten heb je toch een andere band, een ander engagement, dan met staten buiten Europa. Maar uiteraard moeten de mensenrechten overal gerespecteerd worden. Laat dat duidelijk zijn.

Voor de andere vraagstellers, wat de aanwezigheid op internationale toernooien betreft, wil ik duidelijk zeggen dat ik niet vind dat wij onze atleten in een concurrentieel nadelige positie moeten brengen door te zeggen dat Vlaanderen als enige zijn atleten binnen gaat houden en dat die niet mogen deelnemen aan toernooien, terwijl andere landen dat niet doen. Daarmee brengen wij onze atleten in een moeilijke positie.

Iets anders is de aanwezigheid van officiële delegaties. Wat Qatar betreft, zal ik aan de regering voorstellen dat niemand van de Vlaamse Regering, als men al die intentie zou hebben, daar aanwezig is. Ik denk dat dat redelijk misplaatst zou zijn, ook gezien de teneur in het Vlaams Parlement.

Maar ik ben het ten gronde eens met de heer Nachtergaele dat wij – en ik wil daar ook stappen toe zetten – bij de FIFA en de UEFA, en ook het Internationaal Olympisch Comité (IOC) en alle andere grote organisaties erop moeten aandringen dat men in de criteria voor toewijzing dat element van respect voor de mensenrechten meeneemt, zodat we als land dat atleten afvaardigt, niet in de positie komen dat het moeilijk wordt om nog atleten af te vaardigen. Aan de bron zou een van de uitsluitende criteria moeten zijn: het al dan niet respecteren van de mensenrechten.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, bedankt voor uw antwoord.

Wat het stemgedrag van het Vlaams Belang in het verleden betreft, collega's: wij hebben dat steeds op een duidelijke manier toegelicht. Ik blijf erbij dat er selectieve verontwaardiging is bij de collega's. De moeite die ze vandaag trouwens nemen om dat tegen te spreken, spreekt boekdelen.

Het woord dat we in deze context voor ogen moeten houden, is 'proportionaliteit'. De feiten in Qatar zijn van een totaal andere grootteorde dan de feiten in bijvoorbeeld Hongarije. In Qatar spreken we over de doodstraf. Ik hoop dat jullie beseffen wat voor een verschil dat is. De reacties zijn dus niet proportioneel. Maar zoals ik al zei, men is zeer terughoudend als het gaat om problemen hieromtrent in islamitische landen, zeker ook in Qatar. Wat het protest betreft met betrekking tot de prideparade in Istanboel, hoor ik de collega's ook weinig zeggen.

Ik wil de minister-president wel bedanken voor zijn antwoord omtrent Turkije, dat inderdaad een herhaling is van de standpunten die hij in het verleden met betrekking tot de toetredingsonderhandelingen heeft ingenomen.

Ik heb nog een laatste punt, minister-president. U stelt terecht dat er een verschil is tussen een EU-lidstaat en een niet-EU-lidstaat. Ik wil u daar honderd procent in bijtreden, maar dan moet men ook consequent zijn. Er zijn ook landen, zoals Spanje, waar men de mensenrechten niet respecteert, en daar is men in Europa niet consequent in. Ik zal niet nalaten om daarop te blijven wijzen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de veroordeling van de Egyptische student Ahmed Samir Santawy – 4123 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister-president, in Egypte is student Ahmed Samir Santawy tot vier jaar cel veroordeeld vanwege enkele berichten die hij op Facebook gezet zou hebben. Santawy studeert sociologie in Wenen en doet er onderzoek naar vrouwenrechten. Tijdens een bezoek aan zijn familie in Egypte werd hij echter gearresteerd. Santawy werd beschuldigd van deelname aan een terroristische groep en het verspreiden van fake news. Vermoedelijk werd hij ook gefolterd na zijn arrestatie. Contact met zijn familie werd onmogelijk gemaakt. Op 23 juni werd de student veroordeeld tot vier jaar opsluiting in een van de meest beruchte gevangenissen van Egypte.

Via zijn vriendin, die in Gent studeert, werd het verhaal van Santawy wereldkundig gemaakt en ook Amnesty International voert campagne voor zijn vrijlating. Santawy zelf ontkent de berichten op Facebook te hebben geschreven. Zijn veroordeling gaat in tegen de vrijheid van meningsuiting en is bovendien exemplarisch voor de vele arrestaties onder het regime van de Egyptische president, generaal Sisi.

Hebt u reeds kennisgenomen van dit dossier?

Bent u bereid tot een gesprek met de vriendin van Ahmed Samir Santawy?

Sluit de Vlaamse Regering zich aan bij de oproep van Amnesty International?

Zult u stappen ondernemen richting de Egyptische regering? Zo ja, welke?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Lambrecht, ik heb inderdaad kennisgenomen van dit dossier, maar ik heb nog geen verzoek in die zin ontvangen van de vriendin van Ahmed Samir Santawy. Ik ben daartoe steeds bereid, indien dit een oplossing dichterbij kan brengen. Ik wil dus gerust met die dame in gesprek gaan.

Wat uw derde en vierde vraag betreft: een betere naleving van de mensenrechten vormt een hoeksteen van het Vlaams buitenlandbeleid. Vlaanderen is ervan overtuigd dat Egypte, net zoals elk ander land, de rechten van zijn bevolking moet respecteren en beschermen. Ik blijf er wel bij dat de beste manier om Egypte hier toe te bewegen verloopt via de multilaterale weg enerzijds, en via de Europese Unie anderzijds. Ik geef mijn diensten dan ook de opdracht om de zaak verder op te volgen. En ik wil de problematiek aankaarten bij toekomstige diplomatieke gesprekken en zal nagaan of ik contacten kan leggen met de Egyptische ambassade.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Het zou erg zijn als ik daarover nog een kritische vraag zou stellen. U antwoordt op alles positief. U wilt alles doen. Ik zal zijn vriendin proberen te bereiken om haar met u in contact te brengen, want ik vind het heel vreemd dat men dat nog niet gedaan heeft. Ik zal het proberen. Laat ons hopen dat het kan helpen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.